

SOS

1 op de 5 vrouwen heeft er last van

BAARMOEDER PROBLEMEN

Voor honderdduizenden vrouwen levert de menstruatie maandelijks grote problemen op. Sommige van hen laten zelfs hun BAARMOEDER verwijderen om van de problemen af te zijn. Anderen blijven jaren rondlopen met hun klachten. Zonde, want tegenwoordig zijn er NIEUWE BEHANDEL-METHODES die goede alternatieven bieden.

TEKST: MARJOLEIN VAN DER GAAG

Voor maar liefst twintig procent van de vrouwen blijkt de menstruatieperiode een maandelijks terugkerende beproeving te zijn. Door verschillende oorzaken verliezen ze abnormaal veel bloed, kronkelen ze van de buikkrampen, of hebben ze last van vermoeidheid of bloedarmoede. Normaal functioneren lukt op de heftigste dagen vaak gewoon niet meer. Mede om die reden wordt in Nederland nu jaarlijks bij zo'n 27.500 vrouwen de baarmoeder verwijderd, zo blijkt uit de registratie door ziekenhuizen. Een emotionele en ingrijpende ingreep met het risico op complicaties. Volgens gynaecoloog Richard Pal van het Franciscus Ziekenhuis in Roosendaal bovendien vaak onnodig. "Voor negen op de tien vrouwen met hevig bloedverlies zijn er tegenwoordig goede alternatieve methoden", aldus Pal. Een overzicht.

Ballonnetje of Novasure-methode

Nog niet zo lang geleden werd het weghalen van de baarmoeder bij vrouwen die geen kindwens meer hebben als standaardoplossing gezien. Maar nu kunnen de problemen vaak worden verholpen door het verwijderen van het baarmoederslijmvlies. Het idee hierachter is dat normaal

MEEST VOORKOMENDE BAARMOEDERPROBLEMEN

Vleesbomen Dit zijn goedaardige tumoren van het spierweefsel van de baarmoeder. Maar liefst 1,8 miljoen vrouwen heeft last van vleesbomen. Ze kunnen zorgen voor extreem bloedverlies en pijn. **Poliepen** Poliepen zijn goedaardige slijmvliesgezwollen. Ze leiden meestal tot onregelmatig bloedverlies. Een half miljoen vrouwen in Nederland kampt ermee; ongeveer een derde heeft er ook last van. **Endometriose** wordt veroorzaakt door baarmoederslijmvlies buiten de baarmoeder. Extreme menstruatiespijn, maar ook chronische pijnklachten en onvruchtbaarheid kunnen het gevolg zijn.

de slijmvliesbekleding van de baarmoeder iedere menstruatiecyclus wordt opgebouwd en weer afgebroken. Door het slijmvlies weg te halen, wordt de ongesteldheid veel minder of verdwijnt deze zelfs. En daarmee verdwijnen ook de klachten.

Het weghalen van het baarmoederslijmvlies kan op verschillende manieren gebeuren. Zo kan er een ballonnetje met heet water worden ingebracht, waardoor het slijmvlies verschroeit. Een nieuwere manier – en volgens gynaecoloog Pal gezien de tevredenheidsonderzoeken weer net iets effectiever – is de zogenoemde NovaSure-methode. Hierbij wordt gebruikgemaakt van elektro-energie. De behandeling vindt onder verdoving plaats en duurt hooguit twee minuten. Pal: “Zes op de tien vrouwen heeft hierna helemaal geen bloedingen meer en voor drie op de tien vrouwen geldt dat ze nog wel een cyclus houden, maar met een veel lichtere menstruatie. Bij slechts tien procent van de vrouwen blijkt het geen effect te hebben.”

Myosure-behandeling

Ook vleesbomen en poliepen, die de menstruatieklachten ernstig verheven, kunnen tegenwoordig vaak worden weggehaald zonder in de

baarmoeder te snijden. Met de MyoSure-methode wordt via de vagina een instrument naar binnen gebracht, waarmee de poliepen en vleesbomen worden verwijderd. Er is gemiddeld slechts tien minuten voor nodig om een myoom (vleesboom) van drie centimeter te verwijderen. Bij deze methode blijft ook de baarmoederwand ongeschonden, wat belangrijk is voor vrouwen die nog zwanger willen worden.

Hormoonafgevend spiraaltje

Een andere oplossing om hevig bloedverlies tijdens de menstruatie tegen te gaan, is een hormoonafgevend spiraaltje. Dit spiraaltje vermindert hevige bloedingen bij zeventig procent van de patiënten. Er is wel een kans op hormonale bijwerkingen zoals depressiviteit, hoofdpijn, acne en gewichtstoename.

Hormoontherapie

Ook hormoontherapie wordt gebruikt tegen hevige bloedingen. Hierbij wordt een lage dosis oestrogeen/progestine toegediend. Dit helpt in vijftig procent van de gevallen, maar ook hier bestaat het risico op hormonale bijwerkingen.

Dilatatie en curettage (DC)

Dilatatie en curettage is eigenlijk geen echte oplossing, maar

GEVOLGEN VERWIJDEREN BAARMOEDER

Sommige vrouwen willen zo graag dat de extreme bloedingen stoppen, dat het weghalen van de baarmoeder – voor wie geen kinderwens meer heeft – als een ideale oplossing klinkt. Maar het verwijderen van de baarmoeder is een zware operatie, waarvoor minstens zes weken herstel staat, en bovendien kunnen er complicaties optreden, zoals beschadiging van darmen of urineleiders. Ook kunnen er later verklevingen ontstaan in de buikholte, wat tot pijnklachten kan leiden. Los van de operatie is het ook een emotionele ingreep. “Veel vrouwen voelen zich na de verwijdering van de baarmoeder minder ‘vrouw’”, aldus gynaecoloog Pal. Daarnaast kunnen vrouwen last krijgen van overgangsverschijnselen zoals opvliegers en transpireren, depressiviteit en urineverlies.

VROEGER WAS HET WEGHALEN VAN DE BAARMOEDER DE STANDAARDOPLOSSING, NU GELUKKIG NIET MEER

wordt gebruikt om een diagnose vast te stellen. Hierbij wordt de binnenwand van de baarmoeder operatief schoon geschraapt en worden hevige bloedingen tijdelijk onder controle gebracht. Het probleem zal echter na enkele maanden weer terugkomen.

Alternatieven bij verzakking

Ook een verzakking kan reden zijn voor baarmoederverwijdering. Vaak wordt dit veroorzaakt door een zwangerschap of bevalling, maar vormt het

pas op latere leeftijd een probleem. Als de verzakking zo erg is dat de baarmoeder uitwendig voelbaar is, zal hij in de meeste gevallen operatief worden verwijderd. Maar ook hier zijn andere oplossingen denkbaar, zoals een pessarium: een ring van rubber of kunststof die door een arts in de vagina wordt ingebracht en die de baarmoeder steun moet geven. Bij lichte verzakkingen kunnen bekkenbodemspieroefeningen of het toedienen van hormonen nog uitkomst bieden. □

WAAR KUNT U TERECHT?

Gynaecoloog Richard Pal strijdt samen met zijn collega Hugo van Eijndhoven van de Isala Klinieken Zwolle voor het behoud van de baarmoeder. Volgens beide artsen kan en moet het aantal baarmoederverwijderingen de komende jaren fors omlaag. Om vrouwen te wijzen op de alternatieven, hebben zij de website www.baarmoederpoli.nl in het leven geroepen. Wie op zoek is naar een gynaecoloog in de buurt, kan een kijkje nemen op www.zorgkaartnederland.nl. Hierop staan meer dan 900 gynaecologen, verdeeld over ruim honderd ziekenhuizen en klinieken.

WEGHALEN SOMS ONVERMIJDELIJK

Ondanks alle positieve ontwikkelingen zal het echter niet altijd mogelijk zijn om de baarmoeder te redden. Bij een ernstig afwijkende vorm van de baarmoeder of de groei van zeer grote vleesbomen bijvoorbeeld. Ook bij de constatering van baarmoederkanker is verwijdering de enige optie. In Nederland wordt per jaar volgens het Nederlands Kanker Instituut (NKI) gemiddeld bij 1700 vrouwen baarmoederkanker vastgesteld. De ziekte komt het meest voor bij vrouwen van 55 tot 80 jaar. De vijfjaarsoverlevingskans is met 80% overigens vrij gunstig ten opzichte van andere vormen van kanker.